

Nr 202.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till anordnande av skyddsrum i statens järnvägar tillhöriga fastigheter; given Stockholms slott den 12 april 1940.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Gustaf Andersson.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 12 april 1940.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Andersson:

Med bifall till Kungl. Maj:ts i proposition den 8 september 1939, nr 1, framlagda förslag har 1939 års urtima riksdag (skrivelse nr 5) till anordnande av skyddsrum i statens järnvägar tillhöriga fastigheter anvisat ett reservationsanslag av 1,500,000 kronor. Av det av riksdagen i samband därmed anvisade anslaget å 5,850,000 kronor till försvarsberedskap vid statens järnvägar hänför sig därjämte ett belopp av 1,000,000 kronor till anordnande av

Bihang till riksdagens protokoll 1940. 1 saml. Nr 202.

skyddsrum vid statens järnvägar. Sammanlagt har alltså för sistnämnda ändamål anvisats ett belopp av 2,500,000 kronor. I den skrivelse från järnvägsstyrelsen, som låg till grund för här angivna medelsanvisningar, uppgavs, att verkställda utredningar givit vid handen, att sammanlagda kostnaderna för de arbeten och anskaffningar för anordnande av luftskyddsrum vid statens järnvägar, som efter hand borde utföras, kunde beräknas till 5,000,000 kronor. Av de för ändamålet hittills anvisade medlen hava 70 procent avsett arbeten, vilka motiverat en direkt avskrivning av beloppet, medan återstoden påförts statens järnvägars fond såsom förräntningspliktigt kapital.

I skrivelse den 1 mars 1940 har *järnvägsstyrelsen* hemställt om anvisande av det belopp å 2,500,000 kronor, som erfordras för ett slutförande av de i den förut uppgjorda planen ingående skyddsrumsarbetena m. m. vid statens järnvägar. Styrelsen har meddelat, att sedan de ursprungliga kostnadsberäkningarna verkställdes, vissa pridfördyringar visserligen inträffat, men att styrelsen å andra sidan genom förenklingar och besparingar i utförandet lyckats neutralisera verkningarna av fördyringarna, varför det totala medelsbehovet fortfarande kunde beräknas till 5,000,000 kronor. Med hänsyn till önskvärdheten av att under nu rådande förhållanden snabbt kunna genomföra de planerade anläggningarna anser styrelsen de nu äskade medlen böra anvisas å tilläggsstat för innevarande budgetår. Beträffande förräntningsplikten för nu förevarande kapitalinvestering uttalar styrelsen, att samma princip syntes böra tillämpas som i fråga om tidigare för ändamålet anvisade medel. Av anslaget skulle i enlighet härmed 30 procent påföras statens järnvägars förräntningspliktiga kapital, medan återstoden skulle avskrivas.

I särskild skrivelse den 1 april 1940 har därefter järnvägsstyrelsen till komplettering av sin framställning den 1 mars 1940 lämnat en närmare redogörelse för planläggningen av skyddsrumsanordningarna. Vid skrivelsen finnas fogade sammanställningar rörande behovet å olika platser av skyddsrum vid statens järnvägar samt kostnadernas fördelning å såväl de olika platserna som de skilda luftskyddsgrenarna. På grund av innehållet i styrelsens skrivelse den 1 april 1940 torde närmare redogörelse för detsamma icke lämpligen böra ske till statsrådsprotokollet, utan riksdagens vederbörande utskott torde därom böra erhålla erforderliga uppgifter genom skrivelsen, som kommer att tillhandahållas utskottet.

Departements-
chefen.

Genom lagen den 1 mars 1940 (nr 119) om skyldighet för ägare av anläggningar och byggnader att anordna skyddsrum samt kungörelsen samma dag (nr 120) angående inrättande av skyddsrum för anläggningar och byggnader m. m. hava numera skyldigheterna för järnvägarna att ordna skyddsrum reglerats. För järnvägarnas vidkommande innebära nämnda bestämmelser, att järnvägsstation och därmed jämförlig anläggning, som är av vikt för allmänna samfärdseln, skola, därest de äro belägna inom luftskyddsart, föreses med skyddsrum. Beträffande skyddsrummens storlek och beskaffenhet föreskrives, att skyddsrum såvitt möjligt skall kunna hysa så många människor, som i allmänhet kunna antagas samtidigt besöka eller vara syssel-

satta eller eljest vistas inom anläggningen eller byggnaden samt att skyddsrum skall vara så beskaffat, att det erbjuder skydd åtminstone mot splitter ävensom mot stridsgaser. För att sätta statens järnvägar i stånd att utföra de skyddsrumsanläggningar, som sålunda erfordras, torde det av järnvägsstyrelsen äskade beloppet böra anvisas. Jag vill därför tillstyrka styrelsens nu förevarande framställning. Med hänsyn till vikten av att anordningarna snarast komma till utförande torde i enlighet med styrelsens hemställan det äskade beloppet å 2,500,000 kronor böra anvisas å tilläggsstat till riksstaten för innevarande budgetår.

Frågan om avskrivning av viss del av anslaget torde i annat sammanhang komma att upptagas av chefen för finansdepartementet.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Anordnande av skyddsrum i statens järnvägar tillhöriga fastigheter* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 å kapitalbudgeten, under rubrik Statens järnvägar, anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 2,500,000 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Fredric Hawerman.
